

לתנועות והערות: טגא 054-6868199

העלון מוקדש לעילוי נשמת:
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל,
בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל
יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים
ז"ל. לקבלת העלון במייל – לשלוח
הודעה ל: sagif_@walla.co.il

שְׁבֵת שְׁלוֹם

בס"ד עלון מס' 106 לשבת 2.8.2013 – תשע"ג אב כו'

זה השער לה' עדיקים יטאנו

רְאָה

רְאָה אֲנֹכִי נִתֵּן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה (יא,כו)

"רְאָה" כלומר תתבונן כי "אֲנֹכִי" – איך שאתה תתנהג, "נִתֵּן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה" –

מסופר כי פעם עשו ניסוי על קבוצת אנשים: לקחו דף לבן ריק עם נקודה שחורה, שאלו אנשים מה אתם רואים? כולם ענו: נקודה שחורה. מוסר ההשכל: כל אדם עובר הרבה דברים במהלך היום יום, יש שרואים רק את ה"נקודה השחורה" ויש שרואים את שאר הדף שכולו לבן, ביד האדם לבחור בין "בְּרָכָה" לבין "קִלְלָה" הכל שאלה של "רְאָה".

רְאָה אֲנֹכִי נִתֵּן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה (יא,כו)

אמרו חז"ל (קידושין מ,ב): "לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי, עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה. לפיכך אמרה התורה לכל יחיד ויחיד "רְאָהוּ" השתדל לראות שבכל מעשה ומעשה שאתה הולך לעשות "אֲנֹכִי נִתֵּן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה" הרי אתה מביא לעולם כולו בְּרָכָה או חו"ו קִלְלָה. ועל כן הבחירה לגבי פעולתך עלולה להכריע את כל העולם לכף זכות או חובה (תורת משה).

רְאָה אֲנֹכִי נִתֵּן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה (יא,כו)

על דרך המוסר אמרו: לאדם יש זמני "בְּרָכָה" – הפרנסה בשפע, יש סייעתא דשמיא בתורה, ובבית עם האישה והילדים, כמו שאומרים 'הכל דבש'. אך ישנם לפעמים גם זמני "קִלְלָה" – הפרנסה בדוחק, השלום בית מתערער, הילדים עושים בעיות.. אין חשק בעבודת ה'. לכן דבר ראשון "רְאָה" – תתבונן, תפשפש ותמשמש במעשיך (ע' עירובין יג,ב), כי אין ייסורים ללא עוון (ע' ברכות ה,א) ולכן באו עליך ימי "קִלְלָה". "אֲנֹכִי" – רמז לקב"ה כנאמר (שמות כ,ב): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" "נִתֵּן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם" – אפשרות לעשות תשובה ואז תזכה שוב ל"בְּרָכָה".

את הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם וְהַקִּלְלָה אִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם וְסָרְתֶם מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יִדְעֶתֶם (יא,כו-כח) מסביר הרה"ק בעל הבאר מים חיים זיע"א: אצל הברכה נאמר "אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ", אולם אצל הקללה נאמר מלבד "אִם לֹא תִשְׁמְעוּ" גם "וְסָרְתֶם מִן הַדֶּרֶךְ", ולמה? – כי מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה (ע' מסכת קידושין מ,א). ולכן "את הַבְּרָכָה – אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ", בעד השמיעה בלבד, בעד המחשבה והרצון לקיים מצוות ה' ראויים לברכה. אבל מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה, ולכן "וְהַקִּלְלָה אִם לֹא תִשְׁמְעוּ.. וְסָרְתֶם מִן הַדֶּרֶךְ", אין הקללה באה על "לֹא תִשְׁמְעוּ" בלבד, כלומר על המחשבה הרעה, אלא אם כן יש גם מעשה, וְסָרְתֶם מִן הַדֶּרֶךְ"...

אִךְ פֶּאֶשֶׁר יֵאָכֵל אֶת הַצְּבִי (יב,כב)

רמז נפלא מצא החוזה מלובלין זיע"א, בהזכרת שמו של הצבי – ללמדנו שאף שהתירה לנו התורה אכילת בשר תאווה, מכל מקום עלינו לזכור "פֶּאֶשֶׁר יֵאָכֵל אֶת הַצְּבִי" – כשם שנאמר על הצבי "בשעה שהוא ישן, עינו אחת פתוחה ועינו אחת קמוצה" (שיר השירים רבה פרק ח'), כך בדיוק כאשר האדם אוכל בשר תאווה, עליו לשמור שעינו אחת תהיה פקוחה להתבונן לבל יסחף אחר תאוותו.

הדף טעון גניזה, נא לא לקרוא בשעת התפילה שאין זה עושה נחת רוח לבורא יתברך

רק קְדָשִׁי אֲשֶׁר יִהְיוּ לָךְ וְנִדְרֶיךָ תִּשָּׂא וּבָאתְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' (יב,כו)
"רק קְדָשִׁי אֲשֶׁר יִהְיוּ לָךְ" – רק דברים של קדושה יהיו לך, וכן "נִדְרֶיךָ" – ממון שנדרת לצדקה, "תִּשָּׂא
וּבָאתְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה'" – את זה הנך לוקח לעולם הבא, אבל שאר דברי העולם הזה נשארים כאן,
ועל כן אשרי אדם שצובר תורה ומצוות לעולם הבא. (תורת הפרשה).

יָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיעֵל מִקְרֶבֶךָ (יג,יד)
בְּלִיעֵל לְשׁוֹן "בלי-עול" – שאינו מקבל על עצמו עול תורה, אלא פורק מעליו עול מלכות שמים.
כאשר "יָצְאוּ אֲנָשִׁים" ופרקו עול הם התרחקו מִקְרֶבֶךָ" (רבינו בחיי).

עֲשֹׂר תַעֲשֶׂר (יד,כב)
דרשו חז"ל (תענית ט,א): "עֲשֹׂר בַשְּׁבִיל שֶׁתַּעֲשֶׂר". נתינת המעשר נותנת ברכה לאדם ולממונו.
רמז נחמד ראיתי (בעלון 'פרדס אברהם'): רמז הכתוב עֲשֹׂר (את המילה) תַעֲשֶׂר , כלומר ניקח עשירית ממנה
ואז נקבל:
 $400 = 400/10 = 40$ גימטריה מ'
 $70 = 70/10 = 7$ גימטריה ז'
 $300 = 300/10 = 30$ גימטריה ל'
 $200 = 200/10 = 20$ גימטריה כ'
קיבלנו את המילה 'מזלך' כלומר, אם תקיים מצוות מעשר הרי שמזלך יגבר ותתעשר.

פִּי פֶתַח תִּפְתַּח אֶת יָדֶיךָ (טו,ח)
בין באי ביתו של הצדיק הנסתר ר' חיים סינוואני זיע"א היה יהודי עני מרוד שכל פרנסתו היתה מאיסוף
ומכירת האשפה ברחובה של עיר. פרנסתו היתה דחוקה ביותר ובקושי רב פירנס את בני ביתו, כך שלא היתה
לו אפשרות לקנות לעצמו בגדים חדשים ונאלץ להסתובב במשך תקופה ארוכה בבגדיו היחידים והמלוכלכים
מאד. מצבו העגום של יהודי זה נגע מאד לליבו הרחום של ר' חיים אשר החליט לרכוש בעבורו לבוש הולם.
כיון שידע ר' חיים שהלה לא יסכים לקבל מידו כסף ואף לא בגדים חדשים, אי לכך, הלך הוא בכבודו ובעצמו
וקנה מהחנות בגדים חדשים עבור אותו יהודי, ואף לבש הוא (רבי חיים) כמה פעמים את אותם בגדים, ובאחד
הימים כשהגיע אותו יהודי לביתו קרבו ר' חיים אליו ואמר לו: "דע לך ידידי שהנך מוצא חן בעיני מאוד,
וברצוני להעניק לך מתנה מיוחדת שאיני נוהג להעניק לכל אחד, "ותוך כדי דיבורו הושיט הוא לו את אותם
בגדים. שמחה גדולה שמח אותו יהודי על הזכות הגדולה שנפלה בחלקו ללבוש את בגדיו של ר' חיים, אך
לשמחתו של ר' חיים לא היה סוף וגבול על שזכה להעניק לו בגדים הולמים תוך כדי שנוהר הוא מאד בכבודו.

מעלה גדולה ונפלאה שמורה היא לאדם שמרהיב עוז בנפשו ומתרים אחרים למען הדלים והאביונים, על אף
שלא נעים לו כלל לעשות זאת, בכל זאת אינו רואה לנגד עיניו אלא את צערם של אומללים אלו ומשתדל
למענם. וכיון שכל אדם מתבייש להתרים אחרים, הרי שהזוכה ומתגבר ומתעלה מעל רגשות האי נעימות
ועושה זאת מעלתו גדולה ביותר, ואף זוכה ומשאלותיו מתגשמות ואף ברכותיו מתקיימות.

עד כמה? ובמה דברים אמורים? הצדיק העליון ר' אהרון ראטה זצוק"ל מביא בספרו "טהרת הקודש" מעשה
נורא ומזעזע שהיה עם רבו של הרב הקדוש ר' יצחק חיות זצוק"ל: מורי ורבי היה מפרנס יתומים ואלמנות
ודואג לכל מחסורם, וכיון שנוקק הוא לסכומי כסף גדולים לפרנסתם של אומללים אלו, אי לכך, היה מבקש
מתלמידיו שידברו עם הבריות ויבקשו מהם צדקה למען מטרה נפלאה זאת. לאחר פטירתו מן העולם, ראיתיו
בחלומי שכולו מאיר מאד ואף מלבושיו היו מאירים ומסנוורים, אלא שהשתוממתי לראות את רגליו יחפות
ומיד שאלתי: "מורי ורבי! מדוע רגליך יחפות?" והשיב לי: "לכך באתי אליך בחלום כדי לומר לך שעל אף
שזכיתי וחילקתי סכומים גדולים מאד לצדקה ולכן מאיר אני כל כך, בכל זאת הענישוני בשמים קשות ולכך
רגלי יחפות כיון שנמנעתי ולא טרחתי בעצמי לצאת ולהתרים את הציבור והעדפתי לשלוח את תלמידי
ולהתרים, ועתה באתי אליך כדי לבקשך שתתקן את נשמתך בכך שתלך בעצמך להתרים את הבריות למען
הצדקה, ובלכתך בדרך תאמר מפורשות שהנך עושה זאת לעילוי נשמתך ובכך זוכה ואבוא על תיקוני".
הפלא ופלא! כמה מקפיד אבינו שבשמים על שלימות מעשה הצדקה הן בהכנה לעשייתה והן בעשייתה
בפועל. (מתוך עלון אהבת ישראל עלון 570).

פי פתח תפתח את ידך (טו,ח)

ביאור נפלא מובא בשם רבי משה שלמה טולוצ'ין: כתוב במשלי (י,ב): "צדקה תציל ממות". ועוד כתוב (כב,ט): "טוב עין הוא יברך". הכוונה שכאשר אדם נותן צדקה בעין טובה, נכנסת האות ע' לתוך המילה "מות" ונוצרת המילה "מעות" וזהו: "טוב עין הוא יברך", שהמפזר לצדקה מתברך במעות ובחיים, בזכות הע' הוא ניצל ממות. אבל אם ח"ו ירע עינו באחיו האביון, אז תוסר האות ע' מהמילה "מעות", ומה שישאר זה "מות", וכך יש להבין את הפסוק במשלי (כח,כב): "נבהל להוין" וקופץ ידו מלתת צדקה הוא "איש רע עין" ולכן "ולא ידע פי חסר יבאנו", דהיינו שיגרום שתחסר האות ע' מתיבת "מעות".

השומר לך פן יהיה דבר.. ורעה עינך באחיו ולא תתן לו (טו,ט)

מדוע כל כך מגנה התורה את האדם שלא נותן מכספו לעניים, עד שהוא נקרא "בליעל" ו"רע עין", הלא טבע האדם כך, להיות בהול על ממונו.. המגיד מדובנא זצ"ל הסביר כדרכו בקודש במשל: לסוחר אחד שהפליג באוניה לצורך מסחרו, כשעמו סחורות רבות. הוא לקח עמו גם כמה ספרי קודש ללמוד בהם בדרך, וכן טלית ותפילין. והנה, באמצע ההפלגה, פרצה לפתע רוח סערה, ואיימה להטביע את הספינה. פנה רב החובל אל הסוחר ואמר לו: "אדוני, עליך להשליך מיד חלק מן הסחורות שלך, כדי להקל מן האוניה את משאה הכבד, כי לולא זה יש כאן סכנת חיים של ממש!". נבהל הסוחר לשמע הסכנה, אך מצד שני חס על סחורותיו. מה עשה? מיהר ולקח את הטלית, התפילין וספרי הקודש, ונשא אותם כדי להטילם לתוך הים.. פנה אליו משרתו ואמר: "למה תעשה כך, וחטאת לאלוקים, הלוא אלה הם חיינו! הלוא טוב לך להפיל איזה חבילות מסחורותיך הכבדות, ובכך תפעל הרבה יותר להקל את משא האוניה!". והנמשל: כי ההוצאת הכספיות של האדם – מרובות הן: אוכל ושתייה, ביגוד והנעלה, משכנתא, ביטוח, שכירות, דלק, ארנונה, חשמל, גז, טלפון, טלפון נייד, שכר לימוד, חופשות וטילוים, נסיעות, מתנות, רהיטים, כלים, תכשיטים, וכו'.. וכמובן, שחלק מכספו הוא מפריש לצדקה. והנה, האוברדרפט עולה, האשראי נגמר, הבנקים לוחצים, ו.. זהו זה, אין ברירה, חייבים ליישר קו, להוריד מעט את הפרופיל, לשחרר לחץ, ובמילים ברורות: להקטין את ההוצאות! ואז, מבלי משים, הוא מלכסן מבט אל עבר כספי הצדקה: אולי שם אפשר קצת לקצץ?.. זוהי התביעה כלפי האדם: אם אומנם דחוק אתה בפרנסתך, מדוע דווקא "ורעה עינך באחיו", מדוע לקצץ דווקא בכספי הצדקה?! (הבית היהודי).

מסופר שהיו שני אחים, האחד עשיר גדול ואילו השני עני מרוד אך ירא שמיים ועובד אלוהים. כאשר הגיעה בתו של העני לפרקה, הוא עשה את דרכו לאחיו העשיר כדי לבקש ממנו לסייע לו במימון הוצאות החתונה. האח העשיר שמח לפגוש את אחיו, והעניק לו סיור ממושך ברחבי ביתו המפואר. "אם בכוננתך לתת לי סכום כסף כלשהו אנא עשה זאת כעת. ואם לא – אני רוצה לשוב מיד לביתי!" קרא העני באמצע הסיור. העשיר המבולבל לא הבין. האם אין העני רוצה ליהנות מן הפאר וההדר הנמצאים בכל פינה? הסביר לו העני: "יש חיה אחת (חזיר) המתפלשת בבוץ במשך כל היום, וכאשר שואלים אותה לרצונה – כל שהיא יכולה לחשוב עליו הוא 'הבו לי עוד בוץ!' " כך גם אתה, מתפלש בבוץ הגשמי של תאוות העולם הזה, וכל שאתה מבקש הוא עוד ועוד בוץ וחומריות, במקום להתמקד בדברים החשובים באמת שהם: מצוות ומעשים הטובים".

נתון תתן לו (טו,י)

רש"י: "אפילו מאה פעמים". ביאר החפץ חיים (על התורה) שמבואר מזה שיותר טוב לעשיר לחלק מאה דינרים למאה עניים, מאשר לתתם לעני אחד, כי על ידי זה הוא מתרגל ללחום את היצר מאה פעמים, והוא נקל לנצחו, ועוד, כי ענין נתינת הצדקה נעשה לו לטבע שני אחרי אשר הורגל כבר בזה ע"י פעולות רבות. ואפשר לכוון זה את הפסוק בתהלים (קיב,ט): "פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד", היינו אם מפור צדקתו לאביונים הרבה, אזי מובטח הוא שצדקתו עמדת לעד ושלעולם יחזיק במידה הטובה של "נתון תתן" כי ההרגל נעשה לו לטבע. (חשוקי חמד).

מסופר, שמרן האדמו"ר מסטאמר זצ"ל, ביקש מעשיר אחד לתרום לעני, אותו עשיר התחמק, באומרו: "אל דאגה, ודאי הקב"ה יהיה בעזרו", וסירב לתת פרוטה. אמר לו האדמו"ר: הנה ידוע שכל המידות הרעות צריך להשתמש בהם לעבודת השי"ת, כגון: כעס צריך להשתמש כדי להרגיז יצר הטוב על היצר הרע וכו'. תמיד הייתי תמה איך שייך לנצל אפיקורסות וכפירה לעבודת השי"ת. כעת נתבאר לי הענין, כאשר אחד בא לבקש עזרה בגמ"ח או בצדקה, אל תאמר לו השי"ת יעזור, אל תדאג וכדו', אלא תלך לעזור לו כאילו ח"ו אין מי שיעזור והכל תלוי אל ורק בך. (אוצרות התורה דף קצ-קצא).

נתון תתן לו (טוי)

את הסיפור הבא סיפר הרב פנגר שליט"א: מצוות הן דבר חשוב ביותר, אבל לא על חשבון השני. קמצן הגיע לביתו ואשתו אמרה לו שהעוף מקולקל וצריך לזרוק אותו. "לזרוק?" הזדעזע הקמצן, "אפשר לתת לשכן העני שלא ראה עוף הרבה זמן". אכן נתנו לשכן העני, שאכל בשמחה, אך מיד לאחר שסיים אושפז בבי"ח. בבוקר שמע הקמצן שהעני בבית החולים, הלך לבקר אותו ולקיים מצוות ביקור חולים. בלילה נפטר העני, ולמחרת התקיימה הלוויה. כשחזר מהלוויה אמר לאשתו: "נו? ואת רצית לזרוק את העוף? ארבע מצוות קיימנו בזכות השכן העני: מתן בסתר, ביקור חולים, הלוויה המת, וניחום אבלים... כזה עוף לזרוק?!" על אדם שצמא רוחנית, המעוניין להתעלות ולקיים מצוות, להפעיל שיקול דעת. ואם חסר לו בשיקול הדעת שיקול מלשון משקל היכולת להבחין בין העיקר והטפל. עליו נאמר "עשה לך רב והסתלק מן הספק". על האדם לחפש רב שבקיא בהלכות מצד אחד, אך בקיא לא פחות בהליכות. רב כזה יעזור בניוטים בדרך לעליה הרוחנית.

נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו פי בגלל הדבר הזה יברכה ה' אלהיך בכל מעשך ובכל משלך ידך (טוי) מקרא זה יתבאר על דרך משל: אדם הלך בשוק ובדרכו איבד מאה זהובים אשר היו בכיסו. למחרת בהלכו בשוק, מצא מאתים זהובים. אדם זה, הגם שקיבל פיצוי על אידתו, אין שמחתו שלימה. שהרי לולי היה מאבד את מאה הזהובים, היו כעת ברשותו שלש מאות זהובים. אבל לעומתו, מי שהולך שקי תבואה ממקום למקום, ובדרך נקרע שק אחד והתבואה התפזרה על פני הקרקע. לאחר זמן, בעוברו באותו מקום, ראה כי תבואתו צמחה על פני השדה ובמקום שק אחד של תבואה, יכול הוא למלא שקים רבים. אדם זה בוודאי שמח שמחה שלימה על אידתו. אין הוא מתאונן ואומר: לולי איבדתי שק תבואה, היה לי כעת יותר, כי הרי כל מה שיש לו כעת, הוא מכח אותה איבדה. זהו שבאה התורה ללמדנו בענין הצדקה. "ולא ירע לבבך בתתך לו", אל תחשוב כי אם לא היית נותן, היה לך – נוסף למעות שהתברכת בהם כעת – גם את מעות הצדקה שנתת. דע לך "פי בגלל הדבר הזה יברכה ה' אלהיך בכל מעשך ובכל משלך ידך", כל הברכה שהתברכת בה, היא תוצאה ישירה מכספי הצדקה שנתת לעניים. (המגיד מדובנא).

לא לאבד עשתונות – פניני חכמה מהרב יצחק פנגר שליט"א

כלב אחד החליט לטייל בעולם ונסע לספארי באפריקה. באחד הימים הוא הלך לאיבוד, ובדרך הוא ראה נמר שרץ לכיוונו בכוונה לטרוף אותו. הוא חשב מזה לעשות, ראה על האדמה עצמות, התיישב לידן עם הגב לנמר, תפס עצם בפה, וכשהנמר התקרב אמר בקול: "זה היה נמר ממש טעים, מעניין אם יש עוד כאלה נמרים טעמים באזור..." כששמע הנמר את הכלב, הוא עצר, הביט בו באימה וחשב לעצמו: "זה היה קרוב. הכלב הזה כמעט אכל אותי", אחר הסתובב והלך משם בזחילה. הקוף שישב על העץ מעל וראה הכול, החליט שזו הזדמנות טובה בשבילו לתפוס יחסים טובים עם הנמר. הוא רדף אחרי הנמר וסיפר לו שהכלב עשה ממנו צחוק. הנמר התעצבן ואמר לקוף: "שב על הגב שלי ובוא תראה איך אני עושה מהכלב הזה קציצות!!!". הכלב, שעוד לא הספיק להירגע, שוב ראה מרחוק את הנמר רץ לכיוונו עם הקוף על גבו. במקום לברוח, הכלב החליט שוב להתיישב עם הגב כלפי תוקפיו. שנייה לפני שהנמר הגיע אליו, אמר הכלב בקול: "איפה הקוף המעצבן הזה?! כבר לפני חצי שעה ביקשתי ממנו שיביא עוד נמר..."

בכל מצב ישנה דרך להימלט, בכל אתגר ישנה זווית של ראייה שעוד לא ראינו. ישנו מושג שנקרא: "נפל לי רעיון", במסורת היהודית מקובל ששום דבר לא נופל סתם מישהו הפיל אותו למטה... וממילא, אם אתה מרגיש סגור, כבול, ללא שום דרך מוצא, תסתכל למעלה לשמים, תפנה לבורא העולם ותבקש ממנו שיפקח לך את העניים.

הקמנו אתר בשבילכם: (שיעורי תורה, עלונים): shayolamot.weebly.com
בע"ה זיווג הגון, בריאות פרנסה והצלחה: לשגיא בן מרים, עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אמיר בן פנינה, ענבל בת פנינה, הדר בת נילי, הילה בת אסתר, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, הדר בת ויויאן, ריית בת אורלי, גיא בן חוה, חמוטל בת ויקטוריה. רפואה שלמה: לציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, משה בן שושנה, יוסף בן ציפורה. לעילוי נשמת: הרב יוסף שלום בן אברהם אלישיב זצוק"ל, הרב ניסים טולדנו זצוק"ל, ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל.